

Z NANSTVENA RADIONICA

Upravljanje ugroženim populacijama euroazijskog risa

Izmijenjena iskustva u istraživanju i upravljanju populacijama risa u različitim zemljama te definirani najvažniji problemi koji ugrožavaju svaku populaciju.

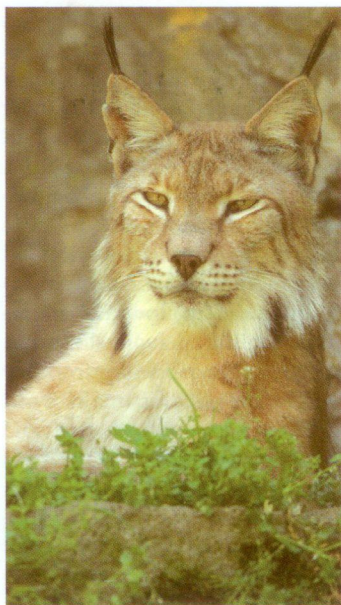
Magda Sindičić, Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Biotehnološki fakultet Sveučilišta u Ljubljani i slovenska nevladina udruga Dinarcum organizirali su u suradnji s Norveškim Institutom za Istraživanje Prirode (NINA) radionicu o budućem upravljanu ugroženim populacijama risa u Europi, na kojoj se okupilo 40-ak znanstvenika iz Europe i SAD-a.

Neizvjesna budućnost: Trodnevna radionica održana je u Poljču u Sloveniji pod pokroviteljstvom slovenskog Ministarstva za okoliš i prostorno planiranje te Ambasade Sjedinjenih Američkih Država. Cilj je bio okupiti znanstvenike koji se bave istraživanjem ove vrste da bi raspravili problematiku malih i izoliranih populacija risa u Europi. Naime, osim naše dinarske populacije, koju dijelimo sa Slovenijom i Bosnom i Hercegovinom, još je nekoliko populacija koje su nastale kao posljedica reintrodukcije malog broja jedinki (kao što su populacije risa u Švicarskoj, Njemačkoj, Francuskoj i Italiji) i njihova budućnost je neizvjesna. Osim reintrodiranih i neke autohtone populacije, posebno balkanska, suočene su s padom brojnosti. Na radionici su izmijenjena iskustva u istraživanju i upravljanju populacijama risa u različitim zemljama te su definirani najvažniji problemi koji ugrožavaju svaku populaciju.

Kao najveći izazovi očuvanju risa u Europi istaknuti su nedostatak podataka o pojedinim populacijama, posljedice parenja u srodstvu, ilegalni odstrjel risa, gubitak staništa i manjak plijena, te negativni stavovi prema risu.

Upute i rješenja: Svaki problem je detaljno analiziran i predložena su moguća rješenja, odnosno općenite upute za uprav-

ljanje u takvim situacijama. Dinarska populacija prepoznata je kao jedna od trenutno najugroženijih u Europi, a najvjerojatnije kao posljedica parenja u srodstvu i ilegalnog odstrjela. Sudionici radionice su zaključili da postoji velika vjerojatnost da će dinarska populacija risa ponovno izumrijeti, i to zbog genetske osiromašenosti koja je neposredna posljedica parenja u srodstvu. Budući je prirodna povezanost sa susjednim populacijama, alpskom, karpatskom ili balkanskom, malo vjerojatna u skoroj budućnosti, kao jedino rješenje za očuvanje risa u Dinarskim planinama razmatralo se naseljavanje ili razmjena jedinki s nekom od stabilnih europskih populacija.

Znanstvenici su zaključili da u slijedećih 6 mjeseci treba završiti detaljne analize populacijske genetike risa u Europi, kako bi se državama koje upravljaju ugroženim populacijama mogla dati dobra preporuka. Oporavak populacija putem povećanja genetske raznolikosti bi trebao dovesti i do ponovnog uvođenja ograničenih odstrjelnih kvota u nekim populacijama.